

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v sredo.

O položnji vzhodnih stvari.

Močno se menda motijo oni, ki upajo miru iz tega, da se je Angleška udala s podpisati ruske terjatve. Rusija ne bode za kak košček papirja, protokol imenovan, celo svojo veliko močno vojsko, ki jo je s tolicimi stroški na mejo Rumunije postavila in jo tako skrbno z vsem potrebnim previdela, kar meni nič tebi nič domov poslala. „Pol. Corr.“ se namreč piše, da bode Rusija, ako se vse njene terjatve izpolnijo, še odškodovanja terjala za svoje trude in stroške. Ker pa Turčija ne more z denarjem plačati, kaj bode Rusija zahtevala? Najprej popolno odpravo pariškega traktata, kateri je uže tako ves luknjičav, zlasti vsled pristopa Anglije k ruskemu protokolu. Če pa se uniči pariška pogodba, katera nalaga evropskim vlastim še neke dolžnosti za ohranjenje stvari, kakor so, potem še le prav Rusija lahko reši vzhodnje vprašanje popolnem v slovanskem smislu.

Po tem tacem moremo misliti, da se nikakor ne bližamo še koncu, temuč stvari so še le v drugem aktu, prava velika igra se štoprav počne. Ruska diplomacija si varna tla pripravlja, išče si pravnega priznanja, ki ga ima uže v stvari samej, tudi na papirji. Pač nas njena velika obzirnost, počasnost previdnost in natančna preračunljivost časi nestrpne dela. Ali misliti moramo po vseh vspehih njenih, da natanko ve in zna ta ruska diplomacija, kaj dela; da se neče prenačljiti, a da ima gotov cilj pred očmi in cilj Slovanstvu ugoden. In počasi ter pazno narejena

stvar ima vedno večjo stalnost, nego hitra in prenačljiva. V tem pa se situacija in faktorji izpreminjajo od dne do dne ter težko je povedati ali prorokovati, kaj nas še vse čaka. Svetovni mir gotovo da ne.

To dokazujejo tudi turški dogovori s Črnogorci. Uže prihodnjo sredo 21. t. m. izteče premirje mej turško in črnogorsko vojsko. A v Carigradu nečejo Turki dovoliti terjatev, katere stavljajo Črnogorci. Ti pa ne popuščajo. Videti je, da miru ne bode in potem je Rusija še bolj prisiljena precej s spomladjo dano svojo moskovsko besedo rešiti. Poslednje poročilo nam sicer javlja, da je črnogorski knez še privolil iz svoje zemlje poslati živeža turškej trdnjavi Nikšić, ki bi se mu morala sicer od lakote udati, ali mi dvomimo, da bi to pomenjalo mir. Črnogorci pač le zavlačevajo kakor Rusi in kadar pride pomlad, poknila bode zopet puška — kljubu vsem protokolom in nosovom, katere ruska diplomacija obeta raznim sovražnikom velikega Slovanstva.

Izpoznavmo jih, nemškutarje.

Iz Ljubljane 16. marca. [Iv. dop.]

Listek.

Kralj Samo in njegovo kraljestvo.

Ko so se Slovenci proti koncu šestega in v začetku sedmega stoletja začeli osvoboditi tujega, posebno avarskega jarma, bivali so v velikem delu današnje Avstrije, mej rekami Reno in Donavo in adrijskim morjem na eni strani: Longobardi, Bavarci, Alemani . . . tedaj nemška plemena; na drugi strani pa v nekdanji Panoniji in Noriki: Avari in Slovenci, (planinski Slovani, Gorotani).

Tem plemenom na zahodu, bila je močnejša in vedno rastoča država Frankov, na jugozahodu pa stara rimsko-byzantinska država, ki se je bila sicer uže takrat na bodoči razpad pripravljala, ali vendar se še precej krepko proti novim naseljencem iz severa branila. V sredi mej tema velikima državama, osnovale so se takrat zlasti tri manjše (longobardska, bavarska in slovanska), katerih obstanek in

razvoj nij bil niti mogočni in rastoči frankovski državi po volji, niti oslabei byzantinski. Zato vidimo na eni strani frankovsko moč poprijeti ofenzivo in polagoma segati po zemljah današnje Avstrije; na drugi strani pa poprimajo Byzantinci defenzivo, da bi se vsaj na njihove stroške in na njihovi meji nove države ne napravljale.

Ali kljubu tem nakanam frankovskim in byzantinskim, so se vendar vsaj za nekoliko časa ustanovile in obdržale države zgoraj omenjenih plemen, izmed katerih je najimennitnejša, ker najdalje trajajoča, Bavarska postala. Vojvodi Bavarske so svojo samostojnost naproti Frankom obdržali, ne more se tudi trditi, da bi Franki istoplemene Bavarce z orožjem podvreči skušali, ker bili so njim itak jez proti navalom izhodnih plemen, posebno proti takrat še pod oblastjo Avarov stoječih Slovincem.

Na severu od planinskih Slovanov, bili so uže zdavnaj v današnji Češki itd. ob Labi, Odri in Visli Slovanii naseljeni, ki so deloma

gotovo tudi bili pod oblastjo Avarov, katerih so se, kakor Slovencev Avari posluževali kot ščit v svojih enomernih bojih in napadih na vse strani.

Avari so bili takrat narod močan, ker so imeli Slovanee še v svoji moči, bili bi mogli ustanoviti novo Atilovo državo; da je osnovali nijso, imamo se najbolj njih lastni osodi in pa temu zahvaliti, da nijso bili narod poljedelski, ki ostane tam, kjer se je naselil, ampak narod bojaželen in ropajoč, iz enega kraja v drugega plenujoč. Vse je takrat veliko trpelo od teh divjakov, največ pa mirni Slovani, dokler se nijso z njimi boja privadili, ter se toliko ohrabрили, da so bili v stanu svojim tlačiteljem v bran postaviti se, ter jih končno premagati.

Tudi po nepretrganih bojih so se Avari sami oslabili, dasi so Slovanee rabili kot sprednje bojnik in so sami večidel le takrat postavili se v bojne rajde, kadar so Slovani bili uže onemogli ali pa premagani.

K o n f i s c i r a n o .

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 16. marca. [Izv. dop.]

V današnji seji je g. dr. Vošnjak interpeliral g. justičnega ministra o stvari, katero je tudi „Slovenski Narod“ uže objavil iz breškega okraja. Vprašal je namreč, ali je znano g. ministru, da se v nekaterih okrajih graške deželne nadsodnije pošiljajo notarji kot sodnijski komisarji zlasti k eksekutivnim cenitvam kmetijskih gruntov zaradi zaostalih davkov, po čem se stroški znatno povečajo, da so včasih višji od celega zneska zaostalih davkov? in ali je ministra volja skrbeti, da se ne delajo po tacem ravnanju nepotrebni stroški uže tako ubogim zarubljenim kmetom? (Celo interpelacijo prinesemo po stenografičnih por. Ur.)

Delovanje državnega zbora se zdaj suče po večjem okoli vladnih železničnih predlogov. V poslednji seji se je trgovinskemu ministru posrečilo, da sta bila dva taka predloga, namreč nakup železnice braunauške na gornje-avstrijskem za državo in posojilo 1 milijona gold. iz državne kase železnici praško-dukški, v drugem branji z malo večino sprejeta, ker so Rusinci, ki so pri enem prejšnjih vprašanj svojo mameluško naturo zatajili in proti vladi glasovali, zdaj spet skesano priskočili vladi na pomoč. Denes pa je tretje branje in le za malo glasov utegne biti razločka, da se morda še vržeta oba predloga.

G. Pfeifer je izvoljen v odsek za reformo direktnih davkov, ker je eden ud zaradi bolehnosti izstopil in je za to mesto klub desnega centra imel nasvetovati novega uda.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. marca.

V državnem zboru je poslanec Skene rekel mej družim, ko je govoril o sa-

niranju železnic, te besede: „Težavno finančno stanje, v katero smo zabredli, zakrivila je največ vlada. Jaz moram svoje obžalovanje izreči, da vlada še vedno nij k' spoznanju prišla, v kako strašnem finančnem stanju smo.“

Magjarski sodci so zavrgli Miletičevo pritožbo zoper nadaljni zapor njegov in tako bode srbski rodoljub še dalje trpel v ječi za svoj narod.

Vnanje države.

Ignatiev je potoval v London še le potem, ko mu je 15. t. m. lord Derby neka poročila poslal.

Rumunija se s porto še vedno slabo razumeje. Knez Karol občuje pismeno s sul-tanom kakor suveren s suverenom, a ne kot vazal. — Nek nov telegram poroča, da hoče Rusija Rumuniji vzeti en kos zemlje ob Besarabiji, pa jo odškodovati pri Gjurjevu in z otoci na Donavi. Najbrž pa je to le od Rusije sovražnih ljudij iznajdeno strašilo za Rumunce.

Nemški državni zbor v Berlinu se posvetuje o budgetu. Bismark je uže trikrat govoril. V enem teh govorov je razžalil pomorskega ministra Stoscha, za to je ta odstopil. To pa nij cesarju in Moltkeju prav, tedaj si prizadevajo Stoscha pregovoriti, naj ostane še minister.

Dopisi.

Iz Zagreba 16. marca. [Izv. dop.]

Te dni se vršijo v Zagrebu dopolnilne volitve v občinski zbor. Udeležba mora se imenovati v razmeri volilcev imajočih volilno pravo dokaj slaba. Tako se je izbora za I. volilni okraj dne 13. t. m. v III. volilnem razredu udeležilo izmed 600 volilcev samo 153, da si je bila agitacija nekoliko dni pred volitvijo še precej živahna. Za ta razred je postavila skupščina volilcev 4 kandidate, od kojih pa nobeden nij prodril; razen te hodile so okoli še štiri druge kandidatne listine in prav karakteristično je za naše današnje razmere, da tudi izmed teh nij bila nobena sama za sebe podedonosna, ampak iz poslednjih dobili smo „mixtum compositum“, ter so bili z večino glasov izvoljeni: Bothe, Božurić, Kocijan in Metelka.

Izbiri tega razreda so gotovo največje važnosti, ker nanj spada srednji stalež meščanstva, obsegajoč merodajno večino prebivalstva. Vendar pa krivo sodijo tisti, ki izid te volitve pripisujejo preobračanju političnih nazorov, temu je najeklatantniji dokaz, ka je vlovil dr. Frank, lastnik opozicijskega lista „Agr. Presse“ in

glava nasprotnikov sedanjega političnega sistema, samo 7 glasov. Pač pa neka druga zadeva loči meščane v različne tabore, to je napravljenje vodovoda, ki je od sedanjega občinskega zastopa preliminiran na 248.000 gld. Za današnje slabe čase zdi se nekaterim to podvzetje preobčutljivo za davkoplačevalce, in nasprotovanje proti izpeljavi vodovoda pripomoglo je zgoraj omenjenim izvoljencem do zmage. — Nihče ne dvomi, da se za zboljšanje zdravstvenih razmer, ki so v našem mestu zelo nepovoljne, mora nekaj storiti. Po novjših statističnih izkazih umrje v Zagrebu od 1000 prebivalcev na leto 44 osob, kar je res nekaj nenavadnega, ker po mestih z največjo umrljivostjo ne presega število umrlih nikjer prečnega stavka od 4 %; tej velikej umrljivosti treba je odpomagati in zdravniki svetujejo v prvi vrsti pribavo zdrave neokužene vode. To tedaj jedni mislijo doseči z napravo vodovoda, drugi pa mislijo, da bi začasno zadostovali dobri studenci, kojih naj bi se napravilo na različnih prikladnih prostorih kakih 10—12, gradnja vodovoda pa naj bi se le še takrat začela, ko bode enkrat konec sedanje krizi. Ta stranka je torej dobila pri volitvi III. razreda večino in v kratkem se bo pokazalo, ako bode mogla s svojimi nazori v občinskem zastopu prodrati.

Dne 14. t. m. bila je volitev II. razreda za I. volilni okraj; od 627 volilcev udeležilo se je izbora 242 volilcev, ter so bili izvoljeni Ivan Venčina in Sl. Suhin. Včeraj volil je I. razred I. volilnega okraja, ter so dobili večino: Iv. grof Buratti, Vatr. Egersdorfer in Em. Priester. O izidu volitev za II. volilni okraj vam hočem prihodnjič pisati.

Domače stvari.

— (Denes) je v tukajšnji čitalnici ob 11. uri dopoldne ta predpust poslednje znanstveno popularno slovensko čitanje na korist narodne šole. Predaval bode slikar g. Ivan Franke o umetnosti v domačem življenju.

— (Slovensko gledališče.) G. Kocelj, vodja slovenskega odra, ima denes zvečer benefico, in se bode igrala Schillerjeva drama „Kovarstvo in ljubezen“. Nadejati se smemo, da bode slovensko občinstvo pripoznalo marljivost gosp. beneficijanta, in da ga bode za njegov trud, ki ga je kot vodja imel celo sezijo, odškodovalo z obilnim obiskom.

V tem bednem času se je Slovanom prikazala rešilna zvezda, katera bi jih bila takrat gotovo za vselej rešila njih žalostnega stanja, ako bi ne bila tako kmalu ugasnila, in ako bi bila Slovanom sreča od nekdaj uže milejša.

Fredegar, zgodovinar frankovski (c. 48.) pravi: „Leta 622. prišel je nek Samo, rojen Frankon iz „Senogago“, v zvezi z drugimi trgovci k Slovanom, ki se jim tudi Vendi pravi, po trgovini, ti so se ravno takrat začeli proti Avarom vzdigovati. Uže v starih časih so Avari rabili Vende kot takozvane Befulce, tako da, kadar so Avari šli v boj proti kateremu ljudstvu, so se sami postavili pred tabor, Vendi pa so se bojevali morali. Ako so Vendi zmagali, stopali so Avari naprej, da bi plenili; ako so pa bili Vendi premagani, zbrali so si na Avare naslonjeni novih močij. Zato so jim Avari pravili Befulci, ker so pred njimi hodili v bitve in dvojni boj prestali. Vsako leto so prišli Avari k Slovanom, da so pri njih prezimili, mej tem so živeli z ženami in hčera Slovanov.

Otroci iz te zveze rojeni so se vzdignili zoper Avare in Samo je spremil slovansko vojsko v bitvo, ter pokazal svojo hrabrost na čudovit način. Množina Avarov padla je pod mečem Vendov. Ti so Sama izvolili za svojega kralja in Samo je vladal 35 let srečno, dvanajst slovanskih žen rodilo mu je dvaindvajset sinov in petindvajset hčera. Zaradi nekega uboja in ropu, katerega so Vendi na frankovskih trgovcih zakrivali, poslal je Dagobert Syharia k Samu in ko ta nij hotel prava razsoditi, žugal je Syharia: Da mora Samo z vsem svojim ljudstvom Dagobertu podložen biti. „Zemlja, katero imamo in mi smo Dagobertovi, pa samo pod tem pogojem,“ odgovori Samo, „ako hoče z nami prijateljstvo ohraniti.“ „Kristijani, hlapci božji,“ reče Syharia, „ne morejo s psi v prijateljstvu živeti.“ „Ako smo psi, smemo vas grizti,“ odgovori Samo in zapodi Syharia. Dagobert je kmalu začel boj. Longobardi so od juga napadli zemljo Slovanov, Alemani pod vojvodo Erodobertom so na onem mestu, kjer so v deželo vdrli

Vende, premogli, Franki pa so bili v tridnevnej bitvi pri Vogastisgradu (630) pobiti, in od tega časa so Vendi večkrat napadli Turingijo in Frankovsko.“

Tako nam Fredegar poroča o Samu in njegovem slovanskem kraljestvu. Po Fredegarju je Samo frankovski trgovec iz „Senogago“ (kje da bi ta kraj „Senogago“ bil, se ne da določiti); drugi vir, sicer mnogo poznejši, (knjiga, ki govori o pokristjanjenju gototanskih Slovanov, Slovencev), pravi, da je Samo gorotanski Slovan, torej Slovenec. In tako si viri o Samovej osebi in domovini nasprotujejo. Tudi se ne da določiti, kje se ima Vogastisgrad iskati, sedanji izvedenci so o tem različnih mislij. Nemški in češki držijo se Fredegarja, drugi pa, posebno Slovenci, imajo Sama za gorotanskega Slovana, torej Slovenca.

Prvi torej iščejo Vogastisgrad in Samovo kraljestvo na severu Donave, v današnji Češki; (Palacky čita Togastiburg, današnji Tugost, Taus v Češki). Drugi, ki hočejo v šta-

— (Umrli) je te dni v Ljubljani lovski nadporočnik Lauridon. Svoje dni je poskušal predstaviti „felddienst“ na slovenski jezik. Ranjki je bil rododolenec, star 36 let.

— (Ljubljanski porotniki) za prihodnjo porotno sesijo so: Šapla Anton, pos. iz Šturije; Kavčič Jernej, pos. iz Medvodi; Prašnikar Alojzij, posestnik iz Mekin; Mayer Emerih, kupec iz Ljubljane; Dekleva Alojzij, posestnik iz Postojne; Kovač Fr., kupec iz Loža; Omersa Fr., kupec iz Kranja; grof Bolza Julij, ces. kr. stotnik iz Ljubljane; Urbanc Anton, pos. iz Zadrage; Rajakovič Fr., hraniln. uradnik iz Ljubljane; Strel Viljelm pos. iz Ljubljane; Fischer V. F. in Jamšek Janez, kupca iz Ljubljane; baron Zois Alfons, pos. iz Želeč; Matijan Jakob, pek iz Ljubljane; baron Lazarini Kajetan, c. k. obrst in pos. iz Mlina; Olivčič Fr., posestnik iz Berda; Kapš Jak., zlatar iz Ljubljane; Hrovat Jan. pos. iz Ljubljane; Košir Fortunat, kmetovalec iz Podjelše; Bürger Leopold, kupec iz Ljubljane; Bulovec Janez, kupec iz Radolice; Draxler Matej, župan iz Kopačce; Ložar Janez, župan iz Terzina; Dimnik Janez, pos. iz Ljubljane; Germovnik Janez, pos. iz Vodice; Juh Fr., pos. iz Litije; Kunstel Fr., gostilničar iz Radolice; Aubel Anton, pos. iz Ljubljane; Krašovic J., pos. iz Nove vasi; Meden J., pos. iz Begunj; Vrhovec Janez, hišni pos. iz Ljubljane; Vernik Tomaž, hišni posestnik iz Ljubljane; Preželj France, posestnik iz Srednje vasi; Dimnik France, posestnik iz Spodnje Šiške; Zweier Jurij, posestnik iz Preske. Namestniki pa so: Kobilca Jakob, Pardubski France, Slapničar Janez, Dolenc Jožef, Prohinar Jan., Alfarei Jan., Reichmann Jožef, Žitnik Jarnej, vsi ti poslednji iz Ljubljane.

— (Iz Šmártina) pri Litiji se nam piše: 10. t. m. je bila pri nas občinska volitev. Izvoljen je za župana Frid. Knuth, doma tam iz Meklenburga, ki je uže od „jega dni“ tukaj, pa še zdaj misli, da je ženska, kadar slovenski govori. Ob sebi se umeje, da bo uradoval nemški. Za občinske svetovalce pa so voljeni Karl Raunicher (t. j. Ravnikar), velik prijatelj litijskega protekcijskega otroka, dalje kmeta Lovše iz Vel. Kostrelnice in Miha Zupančič iz Podroja, ki baje še pisati ne znata.

— (Vabilo) k javnemu občnemu zboru političnega društva „Sloga“, ki bo v nedeljo 18. t. m. pri Rebku blizu Ajdovščine. Začetek točno ob 3. uri po polu dne. Ker je

občni zbor javen in se bodo razpravljale tako važne točke, je želeli, da se ga vdeležijo prav mnogo vseh Slovencev, posebno pa iz bližnjega Krasa in Solkanske doline.

— (Nesreča) pripetila se je v Lenasijem vrtu v Solkanu pri presajenju jednega drevesa. Jama namreč, v katero se je imelo drevo položiti, je bila preozka, vsled česar je bilo treba jo razširiti. Jeden delavec skočivši v jamo začne komaj grebsti, ko se drevo v jamo zgrudi in reveža tako potlači, da je še isti večer umrl.

— (Volka ustrelili) so 10. t. m. pri sv. Jurju na južnej železnici.

— (Hudoranj) je 11. t. m. bil Janez Skobej, delavec v Trbovljah na železnici, pri katerej konji vagone vlačijo.

— (Dva človeka zgorela) sta 11. t. m. blizu Ljubna, ker je nekdo hlev užgal tako, da sta oba hlapca storila strašno smrt v ognju!

— (Konjsko meso) so začeli v Mariboru prodajati in uživati. Prvi tukajšnji konjski mesar je g. Peter Kriegseis, ter ima svojo mesnico pri sv. Magdaleni v Franc-Jožefovi ulici šte. 21. Zdrave debele konje dobro plačuje.

— (Požar.) Pogoreli so popolnoma v Placarovski vasi blizu Ptuja 3 kmetje in 1 želarkinja vdova. Le malo obleke so rešili in nekatere druge reči; nekateri še si celo živine in eden tudi vozov nij mogel oteti, ker je v enem hipu bilo vse v ognju! Škoda znaša 10.000 gld. Le hitrej pomoči od vseh strani se je zahvaliti, da še več sosednih hramov nij pogorelo; tudi 2 mali brizgalnici ste temu nekoli pomagale. Ali prašaj: kako je nesreča nastala? 13letni fantič je zvečer za sosednim hramom iz stare pištole streljal. Ali pa je fantič sam uzrok onej strašnej nesreči, ali njegovi starši krivi, ki otroku vse prepuščajo in še njegovo svojevoljo zagovarjajo — to naj Bog presodi! Da se pomilovanja vrednim nesrečnežem vsaj za nekaj časa pomoč podeli in njihove solze pobrišejo, se je hitro sestavil odbor onim v pomoč; nabralo se je po celej fari in mej pogorelce razdelilo blizu 60 mernikov zrnja, 80 funtov zabele, mesa, pšena, itd. Tudi les za stavljenje hramov se je ubogim revežem na dostih krajih obljubil! Da se enaka nesreča s streljanjem ne bi ponavljala, se je pri zboru ostro sklenilo, da se streljanje, posebno o velikonočnih praznikih po srenjskih predstojnikih naj ostro zabrani — pa tudi se

žavo, katero je Samo res v kratkem času okolo 630. leta ustanovil, ki je pa po Samovej smrti l-ta 662 zopet razpadla.

Kaj je uzrok temu naglemu razpadu Samove slovanske države, je težko določiti, gotovo ga ne smemo le v državi samej iskati, katerej je morda manjkalo pravega vodjo; ampak glavni uzrok je, da se je vedno proti izhodu razširjala frankovska moč.

Kakor uže rečeno, nij bilo niti Frankom niti Byzantinom na korist, da bi v sredi mej njimi katera druga mogočna država izrastla, in taka mogočna država bi bila postala slovanska, posebno ko so se na jugu pridružili še Hrvati in Srbi ter takrat uže skoro poslovenjeni Bulgari; za to vidimo z združenimi močmi Byzantince in Franke po slovanskih deželah segati, katere so postale pa plen mlade, mogočno se razvijajoče frankovske države, ki še na zadnje niti izrodici stare Romae nij prizanašala.

je odločilo, naj se za celo faro napravi večja brizgalnica, da bi bila hitra in izdatna pomoč, ako bi kedaj take žalostne pomoči bilo zopet treba.

— (Hudobnost ali nevednost oficijalne „Laib. Ztg.“) Naša uradna tetka „Laib. Ztg.“, ki se tudi včasih z mogočnim „wir“ spravi na dementiranje in zabavljanje zoper slovensko narodno stranko in rada striže Slovanom sovražne članke iz družih listov, prinaša v petek notico o preranej smrti mlade in lepe tukajšnje gospe baronice L. roj. Sch. Pri tem poročilu pravi do besede: „Der unbittliche Tod hat gestern in ebenso unvermittelter als bedauerlicher Weise ein neues Opfer entführt.“ Ker je pokojna gospa umrla z detetom vred pri porodu, sodili so včeraj neki ljudje po Ljubljani, bravši ono v „Laib. Ztg.“, da hoče biti oni čudni izraz „unvermittelt“ hudobna pika na zdravniku, ki je bil pri porodujočej bolnici pred smrtjo. Ali mi menimo, da nemajo prav, kajti precej naprej se v dotičnej notici čita zopet: „eine junge, vor kaum dreiviertel Jahren vor dem Traualtare gestandene Frau“. To kaže, da tam spredaj nij merjeno na zdravnika, češ, da je on uže prestar in preneroden in torej „smrti kriv“ ali „vermittler“, temuč oficijozni pisci „Laibacherice“ pišejo le barbaričen nemšk jezik, gramatike jim manjka. In to je dan denes, ko visoko razviti nemški jezik uže vsacega pisalca, če ima količkaj talenta, sam nosi, neodpustljivo, posebno pa če ignoranca in napačno upotrebljevanje nerazumljenih besedij more tako razlaganje prouzročevati, kakor smo ga obžalovaje tu slišali. To v obrambo redakterjev „L. Ztg.“

Národno-gospodarske stvari.

Našim gospodarjem!

Francoski minister za poljedelstvo je po vsej francoskej državi ob kraji gozdov, ob potih, vrtih itd. zaukazal tablice nabiti s naslednjimi napisi: Jež se živi od miš, polžev in črvov, sploh od živalij, ki gospodarstvo močno škodujejo. Ne ubijajte ježa! — Hrastača (krota) uniči vsako uro 20 do 30 zaželek. Ne ubijajte hrastače! — Krt neprenehoma žre črve, bramore, ličinke, zaželke vsake vrste; v njegovem želodci se nij še nikdar našlo nič od kake rastline; on koristi več, nego škoduje. Ne ubijajte krt! — Hrošč (keber) in beli črv sta smrtna sovražnika kmetijstva. Hrošč znese 60 do 100 jajc, iz katerih se zvežejo naprvo črvi, potem pa zopet hrošči, ki vse zelenje požró. Pobijajte hrošče! — Ne pobijajte tiče v. Zaželke škodijo vsako leto vsakemu okraju za več milijonov frankov. Samo tiči se zmagovito bojujejo proti njim, kajti žró gosenice in so važni pomočniki kmetu. Otroci, ne jemajte jajčic iz tičjih gnezd!

Dobro bi pač bilo, ko bi se tudi pri nas taki napisi nastavili. Otroke naj se v šoli uči, posebno zdaj spomladi o teh prijateljih in sovražnikih kmetijstva; kajti gotovo so posebno tiči povsod bolj varovani, nego pri nas, ko si poredni otroci hudobno igrajo z gnezdji, pobijajo tičja jajca in mlade, in jeseni love stare tiče. Podučujte vi, katerim je odgoja mladine, olaka prostega ljudstva izročena!

—k.

Umrli v Ljubljani

od 9. do 15. marca:

G. Antonija Maršalek, soproga krojaškega mojstra in hišnega posestnika, v judovski ulici št. 244, za oslabljenjem pljuč. — Gospod Ivan Tušek, c. kr. gimn. profesor, na bregu št. 122 za oslabljenjem srca. — Jos. Šušteršič, dninar, star 32 let, v bolnišnici za obistro boleznijo. — Jože Hočevar, otrok prižigalca, star 8 dni za slabost. — Jozefa Pavšek, zidarjev otrok, star 1 leto 14 dni, v kurje vasi šte. 29, za kašljem. — Val. Oblak, delavec, 54 let, za srčno napako. — Jožef Stern, gostac, 60 let, za prehlajenjem. — Jurij Pipan, mes. pom., 48 let, za pljuč.

nico. — Urša Kumel, mitarjeva udova, 58 let, za pljučnico. — Karolina Stofolsky, fin. kom. h., 41 let, in Viktor Lauridon, c. kr. višji častnik 7 lov. bat. 36 let, oba za jetiko. — Valentin Anžén, mizar, star 60 let, v bolnišnici, za splošno vodenico. — Marija arela, delavska soproga, stara 54 let, v bolnišnici, Ma vnetjem reberne mreže. — Ivan Pirik, trgovec, star 48 let, na kongresnem trgu št. 12, za oslabljenost pljuč. — Gospodu baronu Leuzendorfu otrok moškega spola, v gospodski ulici št. 10, v sili krščen, mrtve rojen. — Gospa baronova Julija Leuzendorf, za božjastjo in eklampsijo. — Marjeta Kuklja, market-nderica, na Polanah št. 44, za naduho

Anton Lipuš,

stolar v Ljubljani,
v Hrenovej hiši št. 3, streliščne ulice,
se priporoča za izdelavanje stolov, rosnatih in slavnatih, potem vrtnih stolov, kakor tudi za vsake vrste v njegovo stroko spadajoče poprave, ter zagotavlja, da bo svoje p. n. naročnike vsestransko zadovoljil. (61—1)

Dunajska borza 17. marca.

Enotni drž. dolg v bankovcih	64	gld.	25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	"	50	"
Zlata renta	76	"	95	"
1860 drž. posojilo	109	"	75	"
Akcije narodne banke	824	"	—	"
Kreditne akcije	152	"	80	"
London	122	"	20	"
Napol.	9	"	75 1/2	"
C. k. cekini	5	"	75	"
Srebro	11	"	30	"
Državne marke	60	"	—	"

Rudolf Kirbisch,

sladničar,
v Ljubljani, kongresni trg,
priporoča fine in lepe torte v različnih oblikah in fine pinse.
Vse naročbe od zunaj se prav urno izvršujejo. Tam se tudi vsak dan dobivajo **frišni rumenjaki.** (60—1)

Graške špiritne drože

dobivajo se vsak dan sveže (frišne) v prodajalnici steklenega blaga gosp. **Franca Kolmana** na glavnem trgu št. 236 iz prijaznosti do (378—30) **A. Schneiderja.**
Menj ko pol kilograma (1 funt) se ne prodaje.

Hram na oddajo

v Obrežju blizu Središča, hišna številka 74, s ciglom pokrit, tri hiše za stanovanje, velika kuhinja in shramba, od spodnjega velika pivnica za 100 štartnjakov, nad hišo tla za zrnje; 1 šta a za 4 konje, 1 pa za 4 krave, 6 svinjskih hegov, posebej še mala pivnica, vendar brez druge zemlje. Hram je pri veliki cesti in je posebno primeren za kupčijo z vinom ali zrnjem. Ceno in plačilne pogoje povle lastnik
(62—1) **Vincenc Terstenjak.**

Zaloga hišnega orodja Fr. Doberleta in H. Harischa

v Ljubljani,
v frančiškanskej ulici št. 8 in na dunajski cesti št. 79.

Največja zaloga hišnega orodja,

izdelanega navadno lepo, kakor tudi najbogatejše okinčanega.
ZALOGA
domačih in inozemskih snovi za mobilije, zagrinjal, rolleaux za okna, prtov za mize, koltrov za postelje, kakor tudi preprog.
Prevzemata tudi tapetiranje sob in okinčanje celih stanovanj, hotelov, kopelij, kancelij itd. itd.
Ceniki in narisi pošiljajo se na zahtevanje **zastonj**, ravno tako oddaje se hišno orodje ali sploh pošiljatev za **plačilo na obroke.** (248—20)
Cene so kar najmočnejše nizke.

0 pravem

Wilhelmovem

antiartritičnem antirevmatičnem

kri čistilnem čaji

imamo več glasov, in priobčujemo jih nekaj tukaj, da se morejo bralci orijentirati.

Dr. Rust je v javnem zboru o tem zdravilu rekel: „Wilhelmov kri čistilni čaj zasluži ime ljudskega zdravila, ker vsako leto tisoč dokazov svojega srečnega uplivanja pri revmatičnih in protinskih boleznih daje — zdravilo, h katerem se bogatin in revež enako rada zatečeta, in katero najznamenitejši zdravniki priporočajo.“ — Dr. Röder je pisal v „Med. Wochenschrift“ 1871: „Wilhelmov kri čistilni čaj je po medicinskih zakonih jako dobro narejena zmes taceh rastlinskih snovi, ki specifično upliva na serozna obličenja kože, v katere se vsled motenja ali nehalnega sog'aja mej elektriciteto v atmosferi in koži bolečina kaže in večkrat do neznoznosti raste.“ — Dvorni svetnik in prof. Oppolzer je na kliniki pri postelji protinskega bolnika dejal: „Wilhelmov kri čistilni čaj zasluži večjo pozornost, ker je več bolnikov, katerim sem na njih zahtevanje rabo dovolil, hvalilo njegov učinek.“ (393—5)

Pred ponarejanjem in prevaranjem se svari.

Pri nakupu naj p. n. občinstvo gleda natanko na mojo varstveno marko in firmo, ki se vidi na vsakem paketu zunaj, da se ne more ponarejati.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj se dobiva le iz prve mejnarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja v Neunkirchnu pri Dunaji ali pa v mojih zalogah, zaznamovanih po časniki.

Eden paket, v 8 dozah, po predpisu zdravnika pripravljen, z naukom rabljenja v različnih jezikih 1 gold., posebe za kolek in zavoj 10 kr.

V priložnost p. n. občinstva se Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj tudi dobiva pri mojih gospodih jemalcih

v Ljubljani: **Peter Lassnik,**

v Postojni: Jos. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in Franc Rauscher; v Korminu: Hermes Codolini, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Gradcu: J. Burgleitner, lekar; v Metliki: Alfred Matter, lekar; v Mozirji: Ivan Tribuč; v Ptujem: C. Girod, lekar; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekar; v Samoboru: F. Schwarz, lekar; v Trbižu: Alojzi v. Pream, lekar; v Trstu: J. Seravalle, lekar; v Beljaku: Math. Fürst; v Varaždinu: Dr. A. Halter, lekar; v slov. Bistrici: Ivan Janos, lekar; v slov. Gradcu: Jos. Kaligarič, lekar.

izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Karmelitanski melisovec

iz Benedikta.

1 originalna steklenica 25 kr.

Jedino pravi le pri

(53—41)

Gabriel Piccoli,

lekarju na dunajski cesti v Ljubljani.

Knjiga, **60 natisov** doživela, vendar ne pokaži je, da je pač najboljši dokaz, kako je dobra. Za bolnike, ki se hočejo le iz vrstnega zdravljenja za pridobitje svojega zdravja posluževati, je taka knjiga dvojne vrednosti in jamči zato, da se ne misli z novimi zdravili na njegovem telesu eksperimentirati, kakor se to večkrat zgodi. — Od imenitne, 500 strani velike knjige: „Dr. Airy's Naturheilmethode“ je izšel uže 60. natis. Tisoč in tisoč se ima zahvaliti za svoje zdravje načinu zdravljenja, ki je v tej knjigi popisan; o tem pričajo mnogobrojna, zraven tiskana pričevala. Nihče naj dakle ne zamudi, kupiti si to izvrstno, popularno-medicinsko delo, ki stane 60 kr. a. v., prav kmalu v bližnji knjigarni, ali pa naj si jo proti vposlanju 12 pism. mark po 5 kr. dá poslati od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig, katera poprej, ako se to zahteva, pošlje 100 strani dolg iztisek iz nje franko, v pregled. (330—5)

Prsne in pljučne bolezni

naj bodo kakoršne hoté, ozdravijo se najgotovješe z

Wilhelmovim snežniškim zeliščnim alopom,

ki je po zdravniških pravilih narejen od
Franca Wilhelma, lekarja v Neunkirchnu.

Ta sok se je na izredno ugoden način skazal proti boleznim v vratu in prsih, gripi, hripavosti, kašlju in náhodu. Veliko kupovalcev zagotavlja, da edino njemu se imajo zahvaliti za prijetno spanje. Posebno dober je ta sok kot varstvo pri meglah in ostrem vremenu.

Ker je jako prijetnega okusa, je otrokom koristen, na pljučah bolnim ljudem pa potreben; pevcem in govornikom potreben proti nočistemu glasu ali celo hripavosti.

Da je to res, kažejo mnoga pričala. — V dokaz navajam sledeča priznavalna pisma:

Gospodu **Franču Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu.**

Běronice, pošta Königstadt, 28. februarja 1876.

Prisrčno hvalo Vašemu blagorodju, da ste mi poslali Vaš Wilhelmov snežniški zeliščni alop, čutim, da mi je ta alop pri mojej pljučnej bolezni dobro storil, prosim Vas torej, da mi še 2 flaši Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alopa po poštne povzetji pošljete. Z vsem spoštovanjem Vaš hvaležni

Franc Kozelka, učitelj.

Gospodu **Franču Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu.**

Boskovic, 2. junija 1876.

Uljudno prosim, da mi s poštne obratom, kakor vzadnjič, dve flaši Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alopa, tega izvrstnega zdravila, pošljete; moji zelo bolnej ženi je tako pomagal, da ga če še naprej rabiti. Priporočevaje se z visokim spoštovanjem
(392—8) **Moric Saxl.**

Oni p. n. kupovalci, ki moj izvrstni snežniški zeliščni alop, ki ga uže od leta 1855 napravljam, **pravega** dobiti želé, naj vselej jasno zahtevajo

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Poduk rabljenja se vsaki flaši pridá.

Zapečaten originalna flaša stane 1 gold. 25 kr. in se vedno fríšen dobiva pri narejalcu samem

Fr. Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu,

Niže Avstrijsko.

Zadovoljanje se računa na 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop se dobiva tudi le pravi pri mojih gospodih jemalcih

v Ljubljani: **Peter Lassnik,**

v Postojni: J. A. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in F. Rauscher; v Gradcu: Wend. Trnkočzy, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Kranji: Karel Savnik, lekar; v Mariboru: Alojzi Kvandest; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekar; v Trbižu: Alojzi v. Pream, lekar; v Trstu: C. Zanetti, lekar; v Beljaku: Ferd. Scholz, lekar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.